

כל היר פרק שני נדה

ב.

עין משפט
גד מצוה

צ א ב ג מ"י פ"ה מהל
אסורי צואה הלכה ט:
צ ד ה מ"י ט"ז הל' ט:
צ ה ו מ"י ט"ז הל' י:
צ ז מ"י ט"ז הל' י:
ק ח מ"י ט"ז הלכה י:
ק ט כ ל מ נ מ"י ט"ז
הלכה ט:

תוס' הר"א"ש

שחור כהרת עמוק מכן
טמא. פרש"י ז"ל
שחור מיכן אפי' דגבי נגע
אמרינן דעמוק היינו לבן
כמראה חמה שעמוק מן
הצל יש לחלק דגבי נגע
שהוא לבן קרי לנגע שהוא
לבן יותר עמוק וגבי דם
שחור קרי למה שהוא שחור
יותר. ור"ח פ"י עמוק מיכן
לבן ממנו עמק ודיהה מיכן
מה שהוא לבן יותר: בקרי
כדיו כענבא טמא. וזו היא
ששינו עמוק מכלן טמא.
וא"ת מה שיד לומר גבי
דיו עמוק מכלן [הא]
אמרינן שחור כהרת היינו
דיו. וי"ל דמיירי הכא בדיו
שאין בו הרת כפר"ח
דעמוק מכלן הוא לבן יותר.
ולפרש"י צ"ל דעמוק מכלן
לא קאי אדיו: וכולן עמוק
מכלן טמא דיהה מכלן טהור
כשחור. תימה דיהה
מאותו עדיין הוא אדום
יותר מקרן כרכום וכן דיהה
מקרן כרכום אדום ממימי
אדמה וכן למ"ד עמוק מכלן
טהור לפרש"י עמוק ממוג
הוא כמימי אדמה וצ"ל
דאלו ד' מראות טמאים אבל
שאר מראות שביניהן
טהורין אפי' שיש מראה
שהוא דיהה מן והוא טמא
והיינו טעמא דמדמיה דמיה
נפקא לן ד' מראות דמים
וקים להו לרבנן דהני ד'
מראות דמים שכיחי בשמים
וכל שאינו דומה לאלו
המראות טהור אפי' שיש
מראה למטה ממנו שהוא
דיהה יותר וטמא: לאפקי
דיהה דדיהה. לפרש"י נמי
הוה מצי למימר לאפקי
עמוק דעמוק:

בקילור. אפלט"ר ו' אדום הוא ונתעסקה זו. אלמא קילור דומה לדם גדול ואע"ג דלא הו' סומק כולי האי וקשיא לכולהו דלייקי זין דם
במור לדם נשו משום דסומק טפי וזין דם מאכולת של ראש לשאר דם מאכולת: אומנא. מקיז דם בקרן: זין האי להאי. זין קמא
לבתרא: חרס שאמרו דיו. כלומר לא כשחורית חרת היתך זמים אלא כשחורית חרת היתך זדיו: כי פתוסא דיוסא. קלישות הדיו
כשהכלי מלא יורד שחורית חרת למטה ומלמעלה הוא צרור ואינו שחור כל כך: נלמא. זדיו למה דמפרש: או צינפסא. שכן דרך
הקורט"ס והוא מתייבש: פלי קורט"ס
דיוסא. מנצק חתיכות דיו יבש:
וזדוק זו. מרלית דם שחור: פקרי.
שעוה שחורה: כענבא. ענבים
שחורים. ל"א קיר שם עשז שחור:
עולא אשחור דמתניתין קאי דקתני
טמא: סיוא. שם מקום ועושין שם
מלבושים שחורים: אולייירין. צללים
מחממי מרחצאות. לשון אחר שם מקום:
שמה אובה. לגן עדן והלדדקיס
מלבושים צננים: גלימיו אולייירין
הוו סומקין אבל פתורי כגון מפה
וסדין אולייירין הוו שחורין: וכוון.
חמשה דמים: מעלים לנגה. מראות
הדמים ניכרים זה: ושחור. דם
שחור נצדקה מראיתו אם שחור היא
כהרת או דיהה מכן על גבי צד
אדום: כולם. הדמים עמוק מכן.
מראותו שיעור השני צמתניתין לכל
אחד אי הוה סומק טפי טמא: דיהה
מכן טהור כשחור. ואע"פ דלא תנן
צמתניתין דיהה מכן טהור אלא גבי
שחור הוא הדין לכולהו: אפי' דיהה
מכן ליטמא. דהאי אדום הוה וע"י
לקותה הוה שחור: קא משמע לן. דאין
דרך כל אדום המשחיר על ידי לקותא
להיות דיהה: דיהה דיהה. שנדחה
ממראיתו יותר מדאי: עמוק מכן
טהור. אם מראות מראה הוא אבל
אם האדים הרבה עד שגב לכלל אחד
משאר המראות של מעלה הימנו הרי
זה אחד מהקרן דמתני': אדיוהו ליה.
דם הדומה למוגא: כחמסון. עלה
מתחון: פלגא דרי. דעליו הו' זו
למעלה מזו: נקוט דרא מליעא.
לצדוק זה את הדם: וערפא מליעא.
דההוא משונה לצדוק מכוון ומיהו
כוליה דרא כשרה לצדוק. והא דקתני
מתחון ולא כעליון הכי קאמר כשורה
אמנעית ולא כעליונה הימנה והא
דקתני כעליון ולא מתחון כשורה
אמנעית ולא כמתחונה הימנה דאין
כשר לצדוק אלא דכרא אמנעית והא
דתינא מתחון וכ"ש כעליון דמשמע
דמרייהו כשרין לצדוק אלא שהעליון
משונה לאו אדרי קאי אלא אעליון
דכרא מליעא וי"ק בעלה מתחון שהוא
צדוק וכ"ש כעליון הימנה דהיינו אמנע
שהו צרור מאד והא דתינא כעליון
וכ"ש מתחון הכי קאמר כעליון כעלה
העליון וכ"ש מתחון כעלה האמנעית:
נגושייהו שנינו. לצדוק צדן ולא לאחר
תלישתן: ואין שיעור למים משום
דאין שיעור לעפר. אלא יביא עפר
כמו שיראה אם רב אם מעט ויזיף עליו
מים כעוד קליפת השם למעלה מן
העפר: אלא עורוין. שמה מראית
אדמה נכנסת זמים: וכשהוא עוכרן.
המים צעפר: לא לרמיה צדיה.

בקיילור ורבי תלה בשרף שקמה מאי לאו
אאדום לא אשאר דמים אמימר ומר וזטרא
ורב אשי הוו יתבי קמיה אומנא "שקלי ליה
קרנא קמייתא לאמימר חזייה אמר להו
אדום דתנן כי האי שקלי ליה אחריתי אמר
להו אשתני אמר רב אשי כגון אנא דלא
ידענא בין האי להאי לא מבועי לי למחזי

דמא: שחור כהרת: אמר רבה בר רב הונא י-חרת שאמרו דיו תניא
נמי הכי שחור כהרת ושחור שאמרו דיו ולימא דיו אי אמר דיו הוה
אמינא כי פכחותא דדיותא קמ"ל כי חרותא דדיותא איבעיא להו בלחה
או ביבשתא יתא שמע דרבי אמי פלי קורט"ס דדיותא ובריק בה אמר רב
יהודה אמר שמואל יבקיר דדיו וכענב טמאה זוהי ששינו עמוק מכן
טמאה אמר רבי אלעזר יכזית כזפת וכעורב טהור זוהי ששינו דיהה
מכן טהור עולא אמר כלבושא סיואה עולא אקלע לפומבדיתא חזייה
לההוא טייעא דלבוש לבושא אוכמא אמר להו שחור דתנן כי האי מרמו
מיניה פורתא פורתא יהבו ביה ארבע מאה זווי רבי יוחנן אמר אלו
כלים האולייירין הבאים ממדינת הים למימרא דאוכמי נינהו והאמר להו
רבי ינאי לבניו בני אל תקברוני לא בכלים שחורים ולא בכלים לבנים
שחורים שמא אזכה ואהיה כאבל בין החתנים לבנים שמא לא אזכה
ואהיה כחתן בין האבלים אלא בכלים האולייירין הבאים ממדינת הים
אלמא לאו אוכמי נינהו לא קשיא הא בגלימא הא בפתורא אמר רב
יהודה אמר שמואל יכולם אין בודקין אלא על גבי ממלית לבנה אמר
רב יצחק בר אבודימי ושחור על גבי אדום אמר רב ירמיה מדפתי ולא
פליגי הא בשחור הא בשאר דמים מתקף לה רב אשי אי הכי לימא
שמואל חוץ משחור אלא אמר רב אשי בשחור גופיה קמפילגי אמר
עולא כולן עמוק מכן טמא דיהה מכן טהור כשחור ואלא מאי שנא
שחור דנקט סד"א הואיל והוא רבי חנינא שחור אדום הוא אלא
שלקה הילכך אפילו דיהה מכן נמי ליטמא קמשמע לן רבי אמי בר
אבא אמר וכולן עמוק מכן טמא דיהה מכן נמי טמא חוץ משחור
אלא מאי אהני שיעוריה דרבנן לאפקוי דיהה דדיהה ואיכא דאמרי רמי
בר אבא אמר וכולן עמוק מכן טהור דיהה מכן טהור חוץ משחור
ולהכי מהני שיעוריה דרבנן בר קפרא אמר וכולן עמוק מכן טמא דיהה מכן
טהור חוץ ממוג שעמוק מכן טהור דיהה מכן טהור בר קפרא אדיהו
ליה ודכי אעמיקו ליה ודכי אמר רבי חנינא כמה נפיש גברא דלכביה
כמשמעתיה: וכקרן כרכום: תנא ל"ח ולא יבש תני הדא כתחתון ולא
כעליון ותניא אידך כעליון ולא כתחתון ותניא אידך כעליון וכל שכן
כתחתון ותניא אידך כתחתון וכל שכן כעליון אמר אביי תלתא דרי
ותלתא מרפן הויין נקוט דרא מליעאה וטרפא מליעאה בידך כי אתו
לקמיה דרבי אבהו אמר להו בגושייהו שנינו: וכמימי אדמה: תנו
רבנן וכמימי אדמה מביא אדמה שמנה מבקעת בית כרם ומציף עליה
מים דברי רבי מאיר [א] רבי עקיבא אומר מבקעת יודפת רבי יוסי אומר
מבקעת סכני רבי שמעון אומר אף מבקעת גנוסר וכיוצא בהן תניא
אידך וכמימי אדמה מביא אדמה שמנה מבקעת בית כרם ומציף עליה
מים כקליפת השום ואין שיעור למים משום דאין שיעור לעפר ואין
בודקין אותן צלולין אלא עכוורין צללו חוזר ועוכרין וכשהוא עוכרין אין
עוכרין ביד אלא בכלי איבעיא להו אין עוכרין אותן ביד אלא בכלי
דלא לרמיה בידיה ולעכרינהו אבל במנא כי עכר ליה בידיה שפיר דמי
או דלמא דלא לעכרינהו בידיה אלא במנא ת"ש כשהוא בודקין אין
בודקין אלא בכוס ועדיין תבעי לך בדיקה בכוס עכירה במאי תיקו כי
אתו לקמיה דרבה בר אבובא אמר להו במקומה שנינו רבי חנינא פלי
קורט"ס דגרגשתא ובריק ביה לייט עליה רבי ישמעאל ברבי יוסי באסכרה
רבי

לא יתן העפר אל תוך ידו ויעבור המים צעפר שצדו אע"פ שחור ונתנו ככלי לאחר עכירה: אבל אם העפר ככלי כי עכר להו
צדיה באצבע שפיר דמי: או דלמא לא לעכרינהו צדיה. כשהמים נספג לא יעכרם באצבעו אלא בצדן או ככלי אחר: אלא ככוס.
של זכוכית. אלמא לא לירמי עפר זמים כצפו ויזדוק: אמר להו במקומה שנינו. שאין האדמה דומה לדם אלא במקומה אבל
הביאה במקום אחר נשמה מראיתה: פלי. מנצק: וזדוק לה. בלא מים: לייט עליה ר' ישמעאל. אחר שיעשה כן באסכרה:
לרבי

(א) שנת קיד, (ב) ס, (ג) א, לעיל
יט. סוכה לג: חולין מו:
(ד) ס"א דעבד כשמתיה.
(ה) ס"א [תוס' פ"ג הי"ה].
(ו) [תוספתא שם].
(ז) [תוספתא שם ע"ש].
(ח) [לעיל יד. וש"ס].
(ט) כתי"ב: הקולס, (י) [עליה
רש"ס].

גליון הש"ס

גבי נקום דרא מליעאה.
כעין זה תענית ד' ע"ב:

הגהות הגר"א

[א] גבי ר"ע אומר נמק
וי"ב רבי יהודה אומר:

לעני רש"י

אנפלט"ר
אנפלט"ר [א]. החבושה.

מוסף רש"י

כלים האולייירין. כלם של
אולייירין. צללים שיש להם
אלטעויליות חשונות להעטף
בהם בני אדם שחוסים בלילות
מן המרען [שבת קיד ע"ט].
שמא לא אדכה. ואשז בין
אחזן שמדעין צנייהם שדומין
לשולי קדיה [שם ע"ט].
שחור אדום הוא. דם
שחור באדם אדום אלא
שלקה. לסיק טמאהו,
דקמין חמשה דמים טמאין
באדם האדום והשחור כי
[טוכה לג וכו' שבת קח].